

Vojnih grozot, ki so se dogodile na vzhodni fronti od pričetka nemške invazije pa do sedaj, se jih v primerjavi s temi, ki se dogajajo na drugih način frontah, človek pravilno sploh predstavlja na more, razen ako ni bil sam v vojni, pa ima lastne skrivnosti. Gornje je slika z vzhodne fronte. Ubijeni vojak je nacist, ki so mu pokončali življenje sovjetski strelci pred Stalingradom.

Sovjetska unija o ureditvi mej v vzhodni Evropi

"BALTISKE DEŽELE IN BESARABIJA SO NAŠA ZADEVA," PRAVI "PRAVDA". — "MI NE BOMO DOPUSTILI UMEŠAVANJA V IMPERIALNI USTROJ VELIKE BRITANIJE", JE IZJAVIL MINISTER BRENDAN BRACKEN

Po začetki svetovni vojni so bivalstvo rusinski (ukrajinski). Poljski premier Skorzeny je bil že parkrat v Moskvi v splošnem sporazumu o tej sporni težki, toda kolikor je znano, da je v Evropi Esterška, Latva in Litvinska ruska posest, in pa velik del Poljske, drugi del Poljske pa je imela prej Avstro-Ogrska in Nemčija. Rusko-Besarabijo je dobila Rumunija, Finski, ki je bila prej pod Rusijo, pa je sovjetska vlada sama priznala neodvisnost, češ-slovaška ni dobila na ruske stroške nič teritorija.

Antanas Smetona o Litvinski

Tudi v prej omenjenih baltskih deželah delujejo posebno begunški krogci, da se jih ne prizna Sovjetski uniji.

Zadnji pondeljek je na nekem shodu v Chicagu predsednik bivše litvinske republike Antanas Smetona izjavil, da njegova dežela noče ne nemške, ne ruske dominacije, pač pa zahteva neodvisnost. "Litvinci smatramo Nemčijo in Rusijo za svoje sovražnici," je dejal pobegli predsednik, "ker nas cene napadli. Najprvo Rusija, potem Nemčija."

Za zavezniške diplomate takšne razlike niso enostavna stvar, z izjemno sovjetske vlaže, ki je skozi "Pravdu" razložila svoje stališče.

Anglija hoče ostati imperij

Ne samo v sovjetske, tudi v angleške zadeve se mnogi učenje: večino kritik proti Angliji prihaja iz Amerike, največ zaradi Indije.

Vrh tega je v Zed. državah mnogo takih ljudi, ki Anglijo in politikovo sovražijo.

Ko se je pričela tu kampanja proti angleški politiki v Indiji, je premier Churchill izjavil, da ni načelnik kraljeve vlade zato, da bi prisostvoval

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Italija poražena, čeprav ni še zasedena

Ruska fronta glavno bojišče, na katerem je bilo pokončenih nad 600,000 nemških vojakov

V depeši iz Londona pričuje JIC dne 25. jan. sledenje:

V svoji oddaji za Jugoslavijo poroča londonski radio, da je bilo na ruski fronti dozdaj ujetih, ranjenih ali ubitih 600 tisoč vojakov različnih narodnosti, nabranih v deželah, ki so sprejele sramotno vlogo, da pomagajo Hitlerju. Le Rusi vedo, koliko jih je padlo in koliko jih je ujetih. Toda znamo, da so se začeli udajati v velenih številu.

Italija se maje na svojih temeljih, kmalu se bo zrušila.

Italijansko vojaštvo je tako

nervozno, da se je močan oddelek laških vojakov nedavno razpršil vsled strahu pred bradatim poštnim uradnikom.

Italijani misljijo, da je vsak mož z brado gerilec.

Italijanski list "La Nazione"

piše, da se vojna ne more zaključiti v kolonijah in da bodo

moralni zaveznički zasesti državo samo (Italijo), ako hočejo

zmagati.

Ameriške zgube v Tuniziji

Ameriške izgube v Tuniziji so znašale do 28. januarja 1.258 mož, včasih ubite, ranjene, vjetre in pogrešane. Tako je poročal omenjenega dne vojni tajnik Stimson.

Kupujte vojne bonde in znamke.

Roosevelt se ni bogatašem z ničemer bolj zameril kot z odredbo, da ne sme nihče imeti toljikino plačo, da bi znašala več kot 25 tisoč dolarjev čistega na leto. Dovoljuje pa jim vse druge dohodke, kot prefite, dividende, obresti itd.

Kongresni odsek, ki se peča z davki in proračuni, je dne 13. februarja sklenil s 15. proti 10. glasovi, da se ta Rooseveltov odlok razveljavlja.

Končno besedo ima seveda kongres, a že sklep v odsek prikazuje, kakšen veter piha. Delavcem naj se odvzame plačo za nadure, da ne bo "infla-

cije", kar sedaj zaslužijo preveč, a parazitom pa je celo 25 tisoč dolarjev premalo.

Odsek je svoj sklep upravil z izjavo, da ako se Rooseveltov odlok razveljavlja, bo imela vlada \$110,000,000 več dohodka na davkih. Če, če se bo spet dovolilo plačo po sto tisoč dolarjev na leto in več, bodo tudi davki večji.

Mar niso sedaj prav tako lahko, ker pomeni tista razlika dobicek korporacije, in dobicek je podvržen davku kakor smo mu podvržene plače.

Ako se odsekov sklep odbri, bodo korporacije, ki sedaj

vsled vojnih naročil kujejo ogromne dobicek, plače zvišale — seveda ne delavcem, nego direktorjem, in jim ob enem tudi za lani povrnile razliko, ki je nastala vsled Rooseveltove odredbe.

Interesi korporacij in bogataškega sloja sploh so torej v kongresu dobro zastopani, v skrbah pa so delavške unije, o katerih smo na tem mestu nedavno poročali da so se združile v namenu za ščitenje svojih koristi v zbornici poslanec in v senatu.

Predsednik je v tem mesecu izdal naredbo, ki podaljšuje

Kje, in kako dobiti dovolj delavcev za na farme?

Farmarji so se že lani pritoževali, da jim manjka delavcev. Letos je še slabše. Veliko sinov so jim vzeli v armado, in stotisoč farmskih delavcev pa je šlo v vojno industrijo.

Iz statističnih podatkov agrikulturega oddelka zvezne vlade je razvidno, da je delalo na kmetijah 6,638,000 članov farmskih družin in pa 1,731,000 najetih delavcev.

Namen vlade je letos zvišati pridelke do največje mogoče mere in v ta namen pomagati farmarjem s stroji, subvencijami in z dobivanjem delavcev.

Ze lani so bili storjeni poskus, da bi v času šolskih počitnic dijaki pomagali na farmah, pa se niso kaj prida obnisi. Mogoče bo letos boljše.

V Californiji, kjer so s farm za pridelovanje sočivja Japonec izgnali, si pomagajo z dobitanjem delavcev iz Mehike, ki pa niso tako produktivni kot Japonci in to pomeni manj pridelkov sedaj, ko jih bi čim več potrebovali.

Kar se tiče gasolina, ga farmarji dcbe kolikor ga potrebujejo, težje pa je dobiti pojedelske stroje, ker so tovarne, katere so jih izdelovali, zaneslene sedaj z vojnimi načrti.

18,000 Slovencev internirani v Sardiniji

("Barzovica" št. 5. dne 20. dec. 1942.)—Poročila iz Ljubljane naglašajo, da je bilo iz ljubljanske pokrajine odpeljanih v notranjost Italije nad 30 tisoč Slovencev. Nekaj časa so jih držali po nekaj tisoč v Furlaniji in Julijski Krajini, zlasti na Tolminskem in Boškem.

V zadnjem času pa so vsa ta taborišča izpraznili in Slovence edpeljali največ v Sardinijo. Tu so naši ljudje internirani in na najbolj primitivnih tabornih, kjer stradajo in zmrlzajo. Večina mora na prisilno delo. Tudi po drugih krajih Italije je vse polno Slovencev. Do oktobra meseca leta niso smeli ničesar pisati domov in tudi z doma niso dobivali nikake pošte. Sedaj prejemajo po kako dopisnico.

Kitajska se osvobodila privilegijev tujih dežel...

Kitajska, ki je v sedanji vojni dalj kot katerakoli druga dežela, izvzemši Japonske, je dobila zagotovilo Anglije, Zedinjenih držav, in tudi Italije, da se odpovede privilegijem, ki so jih imeli v nji. Nemčija je bila iz njih izrinjena že v prvi svetovni vojni. To je zelo dobro, toda dejansko stanje je, da ima sedaj vse tiste privilegije in še veliko več Japonska, kar pomeni, da je Kitajska prišla z dežja pod kap.

Na zabavah, sejah in drugih priložnostih se spomnite tiskovnega skladja Proletarca.

Zvijačna gonja proti delavcem v plašču "naporov za zmago v vojni"

ZASTRPLJANJE NEUKE MASE S HUJSKIM PROTI UNIJAM, KI VODI V FASIZM. — ZLORABLJANJE SLOVESA ZA ZLE NAMENE. — RICKENBOCKER ZA "DVOJNO MERO"

Delavci, ki citajo samo katalistične liste in poslušajo po radiu razne Kaltenborne ter jim pritrjujejo, ne vedo, da so pustili nahajskati zoper samega sebe.

Ulivanje strupa med mladino

Propaganda, ki vodi v toke, po kakršnih se je razvila fašizem v Evropi, je dobro preračunan, da se dozežejo z njim. Najhujša je sedaj proti unijam, ki so bile povod poleg delavškega političnega gibanja prva tarča fašističnih napadov in z delavškim političnim gibanjem vred preve uničene čim je nastala fašistična diktatura.

Sovražniki socialnega napredka v Ameriki sicer ne trdijo, da so fašisti, nego naprosto, oni se oglašajo za varuh demokracije in tudi svobodo tiska in govora podprtajo. Teko so delali na primer pred desetimi leti tudi v Nemčiji. Mnogo so pridobili z obetaanjem "židovskih bogastev" in z "narodnim socializmom". Ker to vrste kampanja najbolj uspeva med mladino in pa "boljšimi sloji", se tudi v Zed. državah največ nanje opira.

Nimajo vsi slabih namenov

Mnogi, ki v tej propagandi delujejo, smatrajo, da vrše svojo patriotsko dolžnost, aka kažejo na sebičnost unij in učinkovitosti delavstva. To mnenje pa imajo zato, ker so zavedeni ali pa ne poznavajo razmer, ozirno oboje.

Dne 14. februarja na primer je govoril po radiu kapitan Edward Rickenbacker. Njegov govor je bil namenjen dijastvu v višjih šolah in po v napredku dočlenem načrtu ga je poslušalo 6,500,000 dijakov in njihovih staršev.

Dijački, ki niso še nikoli okušili trdtega fabriškega in rudsarskega dela, se ob takih govorih zgražajo nad delavci, ker se ne zavedajo, da so tudi njihovi roditelji med njimi, in ne zapadejo, da morajo starši garati, zato da oni lahko hodijo v šolo in imajo vse ugodne, ki ga jim moreta dati s svojim garanjem oče in mati.

Tendenčna poročila

Istega dne je imel Rickenbacker v Philadelphia tudi intervju z novinarji in sledče podajamo nekaj njegovih misli, ki jih je po Ameriki raznesla Associated Press in druge časnikarske agencije.

Ko so ga reporterji vprašali, ali govoriti uradno kot zastopnik ameriške oborožene sile, v kateri je upošlen, je dejal, da samo v svojem imenu. Dan prej je namreč podtajnik vojnega oddelka Robert P. Patterson izjavil, da so Rickenbackerjev mnenja njegova osebna stvar in nima z njimi vojni department zvezne vlade nič opraviti. To je dobro, toda Rickenbacker je privlačna, popularna oseba posebno med mladino. Proslavil se je kot letalec že v prejšnji svetovni vojni, v sedanji pa se je letalo, v katerem se je s svojo družbo vozil nad Pacifikom, pokvarilo in padlo v morje. On z drugim moštrom vred je bil potem na vodi precej dni, predno so bili rešeni. To njihovo nešrečo in srečo v nesreči so listi skozi par tednov dramatično opisovali. Tako je Rickenbacker v sijaju se bolj zrastel, in glavno, radi česar ga drže na prvih straneh, pa so njegove izjave proti delavskim planom.

Dne 14. februarja na primer je govoril po radiu kapitan Edward Rickenbacker. Njegov govor je bil namenjen dijastvu v višjih šolah in po napredku dočlenem načrtu ga je poslušalo 6,500,000 dijakov in njihovih staršev.

Dne 14. feb. je znova poučen (Nadaljevanje na 5. strani.)

Čemu ni v Proletarcu več dopisov?

Jos. Durn pravi v tej številki, da bi moral imeti Proletarec več dopisov kot jih ima ter vprašuje o vzrokih.

Teh je mnogo. Največ dopisov povzročajo polemike, in ljudje pišejo najraje v razširjene liste.

Za polemike, kar se naših sodrugov tiče, v Proletarci ni vzroka, ker soglašajo z listovim stališčem glede svetovnih in domaćih vprašanj. Glede razmer pravijo, da nimajo kaj več poročati, ker so ljudje brezbržni, o vojni pa itak drugi dovolj pisejo. Glede partizanov večinoma tudi nimajo vzroka, da se bi prerekali z urednikom, ali s tistimi, ki drže z Mihajlovičem, ker v Proletarcu objektivno razlagamo resničen pomen te borbe.

Vendar pa soglašamo z Durnom, da bi se naši dopisniki lahko vzlic temu pogosteje oglašali, na primer naši starci znanci Puncer, Martin Judnič, Anton Shular, s. Ovca v Springfieldu, Zornik in drugi v Penni, dalje Clevelandčani itd.

Gradivo je dovolj, zato je dobro, da drugi drugemu povemo svoje misli.

Naš staleni sotrudnik sedaj je Joško Ovčar, a drugi se oglašajo le od časa do časa. Vabimo jih v interesu našega gibanja, da naj v Proletarca bolj pogosto dopisujejo.

Kongresniki za večje plače, toda ne za delavce!

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Indija Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka
popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co.
Inc. Established 1906.Editor.....Frank Zaitz
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Slovenci žrtev intrig, enako Hrvati, Srbi in Bolgari

"London podpira Mihajlovića, Moskva pa aktivno pomaga partizanom." Tak je podnaslov v enem poročilu o razmerah v Jugoslaviji, ki ga je napisal in brzojavil iz Londona C. L. Sulzberger in je bil priobčen v dnevniku New York Times dne 27. januarja.

Predsednik Roosevelt, ki iskreno želi, da med zaveznički ne pride do spora, saj toliko časa ne dokler ne porazijo Hitlerja, je v svojem govoru na Lincolnov rojstni dan 12. februarja dejal, da si fašistična propaganda prizadeva napraviti razdor med združenimi narodi. V tem je imel kajpada v mislih sporne zadeve, ki so nastale ali nastajajo med politiko Washingtona, Moskve, Londona in Cunkinga.

Časopisi v Rusiji, posebno Pravda in Izvestja v Moskvi, so Rooseveltov govor priobčili skoro v celoti, toda brez komentara. Kadar komentarja v njih ni, je to čitateljem znaten, da tako je govoril, a kako je v resnicu, nai pa sami presojajo iz prejšnjih poročil.

V Jugoslaviji je neke vrste civilna vojna.

In po vsem Balkanu. Na eni strani London, na drugi Moskva.

Čemu? Za demokracijo? Mnogi trdijo, da res zanjo in za nič drugega. Kdar pa pozna saj nekoliko zgodbine, ta ve, da se na Balkanu kresali imperialistični interesi v prošlosti in tako se tudi sedaj.

Ce je res, da Moskva podpira partizane, je jasno, da zaseduje Sovjetska unija na Balkanu svoje cilje, čeprav v veliko bolj drugačni obliki, kakor jih je carska Rusija. In ako London ter Washington podpirajo Mihajlovića, to pomeni le, da obe ti dve velesili želita in hočeta povratak sedanja vlade nazaj v Beograd in obnovitev monarchističnega režima v Jugoslaviji.

V teh spletkah se torej ne gre nič za demokracijo, o kateri se toliko piše zgolj zaradi propagande, ampak borba je le, ali naj dobi po zaveznički zmagi vpliv nad Balkanom Rusija, ali pa Velika Britanija. Nobenega nacijskega propagandista ni treba, da nam bi poudarjal to dejstvo. Znano je vsakemu fašističnemu in prav tako vsakemu demokratičnemu človeku. Znano je socialistom in komunistom, reakcijonarjem, konservativcem, sploh prav vsem ljudem, ako znajo čitati in misliti.

Ljudje, ki se v Jugoslaviji sedaj resnično bore proti osišču, so v propagandi tistih, ki hočejo, da ostane vse po starem, zmerjani za provokatorje, ki s svojo nerazsodnostjo potiskajo v smrt tisoče nedolžnih ljudi in je bilo radi njih upepeljenih že nič koliko vasi.

Sedanja borba v Jugoslaviji je slična bivši civilni vojni v Španiji. Še celo mnogi socialisti so se pustili zavesti kapitalistični propagandi, ki je trdila, da le Rusija, s svojo netaktično, komercialno podporo, ugonabljala demokracijo v Španiji.

Kdar je od takrat hotel stvar premisli, ve, da so španskemu fašizmu pomagale ne samo Nemčija in Italija, temveč predvsem demokratične dežele, vstevši Zed. države s svojo "nevtralnostjo".

Borba v Sloveniji, na Hrvatskem in v Črni gori ima sedaj sličen značaj, kakor ga je imela borba v času civilne vojne v Španiji.

V Sloveniji ne govore o demokraciji, temveč predvsem o tem, ali naj zavlada tak red, v katerem bodo lahko jedli sajenkaf na dan tisti, ki orjejo, sejejo in žanjejo, ali pa oni, ki pospravijo sadove ne da bi oralji, sejali in želi.

Ob enem se bore "hostarji" zoper one, ki so meštarili za Slovenijo in za Jugoslavijo z Rimom in Berlinom in so le premnogi še sedaj v tistem režimu. Kar se v sedanjem svetovnem metežu vrši, je ne le vojna med zaveznički in osiščem, nego ob enem notranja vojna v prav vseh deželah za socialno preuredbbo. Vprašanje ni samo demokracija ali fašizem. Vprašanje je, tudi, ali naj kapitalizem ostane, bodisi s pomočjo demokracije, ali s pomočjo fašizma. In dalje, ce smo za demokracijo, ali smo pripravljeni delovati, da vržemo vzroke, radi katerih je fašizem nastal, in vzroke, radi katerih pada stotisoč fantov in mož po nepotrebni tudi v sedanjem vojni. Kdar je res za demokracijo, naj bo tudi za socializem, in ce zmagamo zanj, pa bo demokracija! Brez take zmage je v pravem pomenu besede nikoli ne bo.

Vsi ljudje so lažniki, toda vsi lažniki niso ljudje.

Bodoči mir bodo v slučaju zmage narodov gradile množice. In tudi odločevalce bodo one.

Slika iz Casablanca v francoski Afriki, kjer sedaj gospodujejo skupno s francoskimi ameriški vojaki. V Casablanca sta bila na svojem nedavnem sestanku predsednik Roosevelt in premier Churchill, in pa francoska poveljnika Giraud in de Gaulle. Gornje predstavlja seznanjanje ameriških vojakov z domačini.

Zedinjene države Evrope

Ali je federacija evropskih dežel in narodov možna, ali le utopia? — Zapreke bolj navidezne kot resnične. — Združenje evropskih dežel zgodovinsko poslanstvo delavskega ljudstva. — Narodi žele mir in zvezne med deželami v skupno dobro. — Kdo so nasprotniki evropske federacije?

(Nadaljevanje.)

Zato je oživljeno idejo Pan-europe so bili pripravljeni sodelovati znani francoski zunanjinski minister, umrl Briand, od Nemcev pokojni Stresemann, dalje Edouard Herriot in drugi. — Vsi ti so delali v tem smislu v Društvu narodov, ki so ga po svetovni vojni v prvem navdušenju ustvarili, v glavno seveda z namenom, da prepričijo novo oboroževanje in vojne. Kako je pozneje prišlo s to ustavovo, to pa vsakdo predobro ve.

Vse to je preteklost, ko proletariat še ni znal uveljaviti svoje volje.

V naslednjem pa naj naveadem par vzhledov velikih držav, kot n. pr. Združenih držav Severne Amerike in Sovjetske Rusije, na drugi strani pa Švica kot vzor narodno enakost ljudstva oddočilne vzhodnosti za obstoj te nove države.

Združene države Amerike obsegajo danes 48 večjih in manjših držav, ki štejejo evrog 140 milijonov ljudi, t. j. za tako velikanski kontinent precej malo, če pomislimo, da danes samo srednja Evropa šteje okrog 300 milijonov.

To je nova tvorba, ki ima še le okrog 300 let zgodovine, kajti l. 1776. je bila sklenjena še prva zveza severnih provinc pod skupno vlado; tem prvim državam so se pozneje pridružile druge za drugo zapadne in južne pokrajine. Bili so hudi in dolgotrajni boji med Francozi, ki so prišli prvi, in Angleži, dalje z Holandci, na jugu s Španci. Kot najboljši organizatorji so končno zmagali Angleži ter osnovali to mogočno stavbo. Preko vseh intrig in žela Francoske in Angleške, ki so jim hotele kot evropske države vladati, so se te države v skupni obrambi osamosvojile, a obenem so brezobzirno iztrebile redko naseljene domače prebivalce Indijance.

Edino Kanada na severovzhodu je ostala angleška, pa je danes že samostojen dominij, ki pa ima s Severno Ameriko najožje gospodarske stike, veliko bolj ko z vsako evropsko državo. Naravno je, da je ta ogromna država, ki je nastala iz tako različnih narodov, še do danes obdržala značaj velike kolonije, ki jo sicer druži skupni angleški jezik, dočim so posamezne države po svojem kulturnem napredku in civilizaciji še zelo različne, še bolj pa se razlikujejo po gospodarski strukturi. Severne države, ki so bolje organizirane, so v prvem redu industrijske, dočim so južne bolj agrarnega značaja. Ali kljub vsem razlikam v značaju, rasi, civilizaciji in gospodarstvu so

si vendar edini v tem, da je za vsako posamezno državo nujno, da ostanejo edini in enotni. Najvažnejše, kar sledi iz tega, je to, da smatramo militarizem v evropskem smislu za nepotreben in da so vojne največje zlo, ki ga je treba iztrebiti. V sedanjih vojnah pa se je Amerika spet oborožila do zobi in je uvedla obvezno vojaško službo, kakor jo imajo ves čas evropski dežele. Kljub vsem velikim hibam, ki jih še kaže nastajajoča kultura Amerike, je smisel Amerikanca za svobodo in demokracijo in za socialno enakost ljudstva oddočilne vzhodnosti za obstoj te nove države.

V glavno pa se hočejo vse te države zavarovati proti vmešavanju evropskih in drugih velesil. Skratka v Severni Ameriki vidimo mogočno državo, ki deluje na to, da se ji priključijo še drugi deli sveta v politično celoto in da ustvari v splošno čim višji življenjski standard, t. j. udobno življene za vsakega in da končno odpravi politiko oboroženega obračunavanja med ljudmi.

To je močno pozitivna stran ameriške civilizacije, ki v marščem prekaša takozvano evropsko kulturo in njeno laži-človekoljubnost.

Druga, danes še veliko večja država, ki obsega že okoli 180 milijonov ljudi, je Rusija.

O nej danes ne moremo mnogo razpravljati, pač pa lahko navedemo, da je ta država od l. 1917. dalje v glavno mogla obdržati svojo enotnost najbolj s tem, ker je uredila problem narodnosti z avtonomijo številnih azijskih in evropskih narodnosti, deloma celo takih, ki so jih sele zbudili k življenu.

Kakor je torej Amerika do kaz, da se dajo s smotrenim gospodarstvom neke celote in s politiko mirnega reševanja sporov voditi velike države, toliko bolj pa je Rusija dokaz, da se da ob dobrji volji, to se pravi, ako ni imperialistično zasmovane miselnosti, da je samo neki določeni (n. pr. nemški) narod poklican vladati drugim, ako ni domisljajosti, da je ena rasa več vredna od drugih, prav lahko uredi vprasanje narodnosti s tem, da vsakemu priznaš jezikovno svobodo in razvoj kulture vsakega plemena.

Rusija je država, ki obsega dva dela sveta, Azijo in Evropo, torej Evrazijo in ni upravljena, kakor to dela Kalergi, da jo smatra bolj za azijsko. Gleda uprave in gospodarstva, ki je še vse v razvoju, pa bo med njimi izmed vseh svetovnih držav, katera je bila kos nemškim armadam ter bila zmožna jih pognati v beg. Čudno se mi vidi kdar čitam — in to v slovenskem delavskem časopisu, da bi mi bili pretepli Nemci tudi brez Rusije, samo malo dalj čas bi vzel. Pobiti in vjeti kake stiri milijone Nemcev bi ne bila tako težka stvar, saj tako se zdi gotovim ljudem. Kadar vemo in je zgodovinska resnica, da je tristo petdeset tisoč Nemcev pridrogo skozi francosko armado, katera je štela šest milijonov mož in ob enem v smrtni dirki napodilo angleške divizije, katera so pustile vse svoje orožje pri Dunkirku. Nemška armada, katera je štela devet milijonov popolnoma tuzenih mož, kateri so podrli, oropali in zaslužili ves evropski kontinent, zaplenili vse francoske tovarne municije, orožja, francoske, belgijske in nizozemske armade, češke tovarne in orožje in proti njim je stala samo Anglija, skoro brez orožja za svojo neizvežbano armado. Samo malo vode je bilo med njo in sovražno invazijo, in tista voda jo je rešila. Angleška zračna flota, katera je bila že močno izčrpana ter nene bojne ladje, in pa pogum, to je bilo vse, kar je stalo med njo in pa pogubno.

Nobeden ne razume to bolje kot to razume angleško ljudstvo. Nikjer nima Sovjetska Rusija boljših prijateljev, kateri vedo, kdo je rešil svet in Anglijo, kot med angleškim ljudstvom. In prav je tako.

(Konec prihodnjic.)

"Big" Tony zelo zaposlen

Anton Tomšič sporoča iz Oaklenda, Calif., da se pripravlja napisati daljši dopis, pa mu vsak dan zmanjka časa. Omenja, da se še spominja zadnjih praznikov pred novim letom, in da je prejel okrog dve sto voščilnih kart, ki jih je vešel zato, ker so mu dokazale, da imata on in njegova žena v zvečju celoto, v korist sebi in drugim.

Prav tudi, da ker v San

Franciscu manjka kave, jo je

on nadomestil z domaćim vi-

nom, žena pa z mlekom.

JOŠKO OVEN:

RAZGOVORI

Zime še vedno ni konec. Pa saj smo še v prvi polovici februarja. Kljub temu bi želel človek, da bi izginil sneg če že ne več saj za en teden. Kurivo je nam pritrgrano in sedaj pa še čevljiv. Ali tri pare čevljiv bo zadostovalo za vsakega odraslega, izvzemši otrok. Kadar pomislim na žrtve, katere doprinasajo drugi narodi na svetu, so te naše žrtve navadna bagatela.

Da pa prihajamo v ostrejšo dobo, ko bo pomanjkanje martsa na kar smo bili navajeni in kar se je nam zdelo, da je naše ter da moramo imeti, postaja jasnejše vsak dan. Veliko ljudi je še danes v Ameriki, ki se niso spoznali, da smo v totalni vojni.

Vojna in mir

Na radiu, v časopisih in revijah se zadnje čase precej piše o miru. Prav je, da se o tem razpravlja. Veličko se tudi piše o ruskih zmaghah in pri mnogih se že kaže strah če pride Rusija prva v Nemčijo — ali kaj bo zahtevala Rusija pri mirovnih mizi. Tu se krijo razna mnenja. Ne samo posameznikov, ampak tudi posameznih držav, katere sedaj tvorijo zavezniško celoto.

To se opaža v Afriki in posebno pa še na Balkanu. Jasno je, da Združene države in Anglia podpirajo jugoslovansko vlado v tujini in Mihajlovića, Rusija pa partizane. O tem ne bom razpravljala, če tudi imam svoje mnenje, kajti naznare so mi znane samo kar čitam v časopisih in revijah — veliko več menda tudi nobeden od nas ne ve. Vemo pa, da je v Jugoslaviji zadržano več kot trideset sovražnih divizij, ter da je jugoslovansko ljudstvo napravilo več za zavezničke kot pa vsa ostala zaslužena Evropa, kar je po mojem skromnem mnenju precej velika stvar.

Posamezna mnenja o bodočem miru so različna. Od federalne Evrope do deljenja Evrope v tri posamezne skupine ter do velike Poljske, o kateri se med poljskimi šovinisti že veliko govorja. Intrige, sumiženja in ambicije — vse to se že pojavi. Hitler razume to stanje — in to bo njegova zadnja karta.

Protiv Rusije je največ napravljeno. Protiv tisti Rusiji, katera je pretrpela tako grozne žrte, da je človeka strah jih zapisati. Rusija, katera je bila edina izmed vseh svetovnih držav, katera je bila kos nemškim armadam ter bila zmožna jih pognati v beg. Čudno se mi vidi kdar čitam — in to v slovenskem delavskem časopisu, da bi mi bili pretepli Nemci tudi brez Rusije, samo malo dalj čas bi vzel. Pobiti in vjeti kake stiri milijone Nemcev bi ne bila tako težka stvar, saj tako se zdi gotovim ljudem. Kadar vemo in je zgodovinska resnica, da je tristo petdeset tisoč Nemcev pridrogo skozi francosko armado, katera je štela šest milijonov mož in ob enem v smrtni dirki napodilo angleške divizije, katera so pustile vse svoje orožje pri Dunkirku. Nemška armada, katera je štela devet milijonov popolnoma tuzenih mož, kateri so podrli, oropali in zaslužili ves evropski kontinent, zaplenili vse francoske tovarne municije, orožja, francoske, belgijske in

POVESTNI DEL

Hudiček v steklenici

Robert Louis Stevenson. — Prevedel V. P.
(FILOZOFSKA PRIPOVEDKA)

Na otoku Havaj živi mož, ki ga bom imenoval Keave. Ta mož še živi. Zato moramo zamolčati njegovo ime. Njegov rojstni kraj je bil Honaunau, kjer so v neki vrtlini pokopane kosti Keavev. Velikega. Mož je bil ubog, pošten in marljiv, pisati in brati je znal kakor kak šolnik, poleg tega pa bil odličen mornar, vozil se je nekaj časa po otočnih parnikih in je ob obali Hamakarmaril enojambornico. Končno se je Keave domisil, da si bo ogledal veliki svet in tuja mesta, in vkrat se je na ladjo, ki ga je peljala v San Francisc.

To je lepo mesto z veliko ljudi in z bogatimi ljudmi, da jih ni moč prešteti, posebnost pa je, da je ves posajan s plačami. Po tem griju se je šel Keave nekega dne sprehajat, ves žep je imel poln denarja in zadovoljno si je ogledoval velike hiše na obeh straneh.

"Kako lepe so te hiše!" je mislil sam pri sebi, "in kako srečni morajo biti ljudje, ki v njih stanujejo in jim ni treba skrbeti za prihodnji dan."

Ko je tako premišljeval, je prišel do hiše, ki je bila manjša od mnogih drugih hiš, toda čudovito lepa in čedna kakor kaka igrača. Stopnišče pred hišo se je svetilo kakor srebro, in na vrtnih gredicah je bilo vse polno cvetja, bile so kakor girlande, in stekla v oknih so se svetila kakor diamanti.

Ko je takoj stal pred hišo, je v nem izmed oken zagledal moža, ki ga je gledal. Okno je bilo tako čisto, da ga je Keave lahko videl, kakor vidi ribo v vodi, če stojiš na pečini. Mož je bil že postaren, imel je gole glavo in črno brado. Preka njegovega obraza je bila razlita težka skrb in bridko je vzduhal. Resnica pa je taka: ko je gledal Keave moža v hiši, mož pa Keaveja na cesti, da drug drugega zavida.

Nenadoma se je mož nasmehnil, pokimal je Keaveju in mu pomigal, naj pride v hišo ter mu je šel do vežnih vrat nasproti. Tedaj je mož sprengovil in gremko vzduhnil:

"Lepa je, tale moja hiša. Ali bi vas ne veselilo, da bi si ogledali sobe?"

Tako je vodil Keaveja po vsej hiši od kleti do podstrešja. V vsej hiši ni videl ničesar, kar bi ne bi po svoje populnosti, in Keave se je čudil.

"Res je," je dejal Keave, "to je lepa hiša. Če bi jaz stanoval v takile hiši, bi se ves dan smejal. Kako je le to, da vedno vzdihujete?"

"Nobenega vzroka ni," je dejel mož, "da bi vi ne imeli take hiše, ki bi bila v vsem podobna tej hiši, ali pa še lepša, če bi želeli. Saj mislim, da imate nekaj denarja pri sebi?"

"Petdeset dolarjev. imam," je dejal Keave. "Ampak taka hiša bo že več veljala."

Mož je trenutek premišljjal, kakor bi računal, potem pa je dejal:

"Zal mi je, da nimate več, ker vam bo to mogoče v bodoče povzročalo skrb, vendar boste dobili hišo za petdeset dolarjev."

"Hišo?" je vprašal Keave.

"Ne, ne hiša," je odvrnil mož, "ampak steklenico. Kajti povedati vam m'ram: dasi se vam zdi, da sem tako bogat in srečen, sem vendar dobil vso svojo srečo, hišo in vrt od nje, ki ni mnogo večja od pesti. Tule je."

Odpril je stensko omaro in vzel iz nje trebušato ekroglo steklenico z dolgim vratom. Njeno steklo je bilo belo ko mleko in mavrične barve na njem so se spreminali. V steklenici pa se je gibalo nekaj nedoločenega, kakor senca, je bilo in kakor ogenj. "To je steklenica," je dejal mož. In ko se je Keave smejal, je dal daljeval: "Ne verujete mi?

vzdihovali kakor kaka zaljubljena devica—to je prvo. Drugo pa je: zelo poceni prodajate steklenico."

"Saj sem vam že povedal, zakaj vzdihujem: zato namreč, ker se bojim, da se moje zdravje krha. In kakor ste sami dejali: Za vsakega človeka bi bila strahota umreti zato, da bi šel k hudiču. Kar se pa tegata tiče, da vam steklenico tako poceni prodajam, vam moram pojasniti, da je s steklenico zvezana posebna zapoved. Pred davnim časom, ko jo je prinesel hudič prič v na svet, je bila silno draga. Najprej so jo prodali duhovniku Ivanu za mnogo milijonov dolarjev. Prodati pa jo smeš samo v izgubo. Če bi jo kupil mož samo v izgubo. Če bi jo prodal za isto ceno, kakor si jo kupil, bi se povrnila k temu kakor golob v golobnjak. Zaradi tega je cena vsa stoletja padala in steklenica je zdaj čudno poceni. Jaz sem jo kupil od enega izmed mojih najmogočnejših sosedov z grica in mu plačal zanjo devetdeset dolarjev. Lahko bi jo prodal za devet in osemdeset dolarjev in devet in devetdeset centov, drugače bi se pa steklenica povrnila k meni. S tem v zvezi je dvojno zlo. Prvič: Če prodaja tako svojevrstno steklenico za osemdeset in toliko dolarjev, bodo mislili ljudje, da se šališ. Drugič — toda za to se prav nič ne mudri in o tem ni treba pobliže govoriti. Toda paziti morate, steklenico namreč lahko prodate samo za kovan denar."

"Kako pa naj vem, ali je vse to res?" je vprašal Keave.

"Majhen poskus lahko takoj naredite," je pristavl mož. "Dajte mi vaših petdeset dolarjev, vzemite steklenico in želite si, da bi imeli svojih petdeset dolarjev zopet v žepu. Če se to ne bo zgodilo, vam zagotovljam, da bom razveljavil kupcijo in vam vrnil denar.

"Menda ne lažete?" je vprašal Keave.

In mož se je zavezal z veliko prisego.

"Prav, toliko bom tvegal," je dejal Keave, "to mi itak ne more škodovati.

In plačal je mož svoj denar, da pa mu je izročil steklenico.

"Hudiček v steklenici!" je dejal Keave, "rad bi imel svojih petdeset dolarjev nazaj."

In res — komaj je spregovoril, že je bil njegov žep tako težak kakor poprej.

"Zares, to ti je čudodelna steklenica!" je zaklical Keave. "Zdaj pa dobro jutro, moji lepi mladenič, in naj vam hudič vas namesto mene!" je dejal mož.

"Stoj!" je zaklical Keave. "O tej neumnosti nočem ničesar več slišati. Tu jo imate — vzemite svojo steklenico nazaj!"

"Kupili ste jo za manj denarja, kakor sem jo jaz kupil," je odvrnil mož in si mel roke. "Zdaj je vaša, jaz pa si s svoje strani ne želim drugoga, kakor da bi videl vaš hrabet."

Pozvonil je svojemu kitajskemu služabniku in mu ukazal, naj pokaže Keaveju vrat.

Ko je stal Keave na cesti in je držal steklenico v rokah, je bil premišljeval.

"Ce je vse to res o steklenici, sem sklenil zlo kupcijo," je premišljjal. "Toda morda se je mož samo šalil."

Prvo, kar je storil, je bilo, da je preštel svoj denar. Vsoča je bila natanko ista, bilo je devet in štirideset dolarjev amerikanega denarja in en čilski pezo.

"To je resnici podobno," je dejal Keave sam sebi. "Zdaj bom pa drugje poizkusil."

(Dalje prihodnjic.)

LOGIKA

V dnevniku mladega dekleta je bilo napisano med drugim tudi tole:

"Zakon je zelo praktična reč. Greh se v njemu spremeni v dolžnost."

Nacijem se je želja končno le izpolnila. Podali so se sovjetski armadi in tako so dobili prilčnost marširati v Stalingrad brez nevarnosti za svoja življena.

Sem in tja po Clevelandu

V Proletarju je vse prema- lo zanimivih dopisov. Kaj je vzrok, da jih ni več? Posebno jih manjka iz Clevelandova, to- rej iz naše "Ljubljane". Res, da zaposlenost ovira mnogo ljudi, vseeno bi se lahko kaj več pomagalo tudi na polju, ki ga zastopa Proletar. Saj je to sedaj edini list med Slovensci, ki piše objektivno, pravično in pošteno in zastopa delav- ske interese.

Razne delniške seje, tikajo- ce se domov, zadruge itd., so za nami. Morda je na mestu, da saj o nekaterih nekaj po- ročam.

Era izmed naših gospodarskih ustanov je konzumna za- druga, ki je imela svoj občeni zbor 31. dec. v Slovenskem domu na Holmes Ave. Udeležilo se ga je priljivo število članov. Posebno žensk je bilo precej prisotnih, kar je znamenje, da se za zadružništvo dobro zani- majo.

Podpisani je predsedoval temu zboru, Anton Jankovič pa je bil podpredsednik.

Finančno poročilo zadruge je bilo predloženo članom v ti- skani obliki, da je imel vsakdo takoj na seji ves upogled v po- slovanje. Tajnik zadruge Jos. Siskovich je toimačil, kako gre v teh časih promet, in bil je na razpolago s pojasnili tudi kar se računov in tice.

Vseh teh naših prizadeva- njih uvidevamo, da se število naših "robustnih" delavcev manjša, idealizem tudi izgi- nja, priseljenja ameriška Slo- venija se stara, mladine pa ni dovolj, ki bi vse to, kar smo vršili, nadomestila.

Tudi je treba upoštevati, da so v direktoriju med drugimi taki, ki so zaposleni dolge ure v vojni industriji, pa jim nikar ni mogeče dati tej ustanovi toliko pozornosti kot bi jo radi.

A. Kabay je vse to poudarjal,

in ob enem izrekel močno željo, da se naj za dom bolj zanimalo kakor smo se, ker sicer lahko pridevemo v težave.

Ker že pišem, naj omenim tudi še sejo postojanke pomocne akcije slovenske sekcijske JPO. V njem sedanjem ob- soru so J. Terbičan, predsednik; A. Božič, podpredsednik; J. F. Durn, tajnik; Josephine Praust, blagajnica; Marie Durn, zapisnikarica. Nadzorni odbor: Mike Lah, Geo. Pačur in Stevie Konciija.

Publicijski odbor: Matt Pe- trovčič in Tony Jankovich.

Na seji je bilo sklenjeno da se vrši prihodnja priredba v soboto 27. marca

*

Še manj zanimanja kot za relifno akcijo pa je za politično akcijo. Potrebni sta obe. Opažati pa je, da se ne zaupa drug drugemu. Največ se sedaj preklamo, kdo je v pravem v borbi za osvoboditev stare domovine. Ali so četniki, ali partizani? Kaj je sploh razlika med njimi?

Neovrgljivo je, da partizani svoj boj dobro vrše, neglede, kako se jim skuša dati pečat komunizma. Ko človek čita razne revije ali pa brzojavna po- ročila v angleških dnevnikih, vidi, da dajejo priznanje partizanom. Mihajlovič, ki je v začetku svojih bojov zelo za- slavljen, je — kakor trdijo, zgozlj za povečanje Srbije, ali sasaj za restavriranje predvojne Jugoslavije, s takim rezimom, kakor ga je imela prej.

Slovenci v starem kraju se za takoj politiko nič ne ogrevajo. Njim ni za povratek v stare razmere, pač pa že, v boljšo bodočnost. Mojé mnenje je, da vodijo partizani upravičen boj, pa četudi imajo kaj komunistov v svoji sredini.

Znano je tudi, kako so glede Balkana opredeljene zave- zniške vlade. Moskva je že iz-

lahko glede Slovencev že kaj omenile. Ali je potem kaj čudnega, če se je na Slovenskem in Hrvatskem pojavila takozvana osvobodilna fronta ali partizani, katere hoče sovražna propaganda prikazati za importirane komuniste in zlo- cince?

Vse možno je, da jih je ne- kaj med njimi, a nedvomno se velika večina njih bori za os- voboditev izpod fašizma in za združeno Slovenijo, katera naj gre v federativno, demokratično Jugoslavijo.

Torej je nič več kot prav dati takim borcem moralno o- poro. Slovenci, majhen narod kot so, so morali v prejšnji vojni plačati z velikimi žrtvami, ker so jim razkosali domo- vino.

Ako se danes bore, da se njihova tragedija ne ponovi z novim imperialističnim mirom, mar naj jim odrečemo podpo- ro? Ne!

J. F. Durn.

TISKOVNI FOND PROLETARCA

III. IZKAZ

Rock Springs, Wyo. Frank Grum \$1.50; po 50c: John Jereb in Frank Remitz, skupaj \$2.50. (Poslat John Jereb.)

Ely, Minn. Math. Praprotnik \$2. Youngstown, O. Mildred Warga \$2.00.

Chicago, Ill. Anton Garden \$6; Jacob Putz \$2; Peter Vrhovnik \$1.65; John Olip \$1.20; po \$1.00: John Rayer, John Turk in Filip Godina, skupaj \$13.85.

Detroit, Mich. John Zornik \$1.00. Oakland, Calif. Anton Tomšič \$1. Rices Landing, Pa. Anton Zorich 50c. (Poslat Anton Zornik.)

Parkhill, Pa. Mary Zabrie \$1.00. Piney Fork, O. Nace Ziemberger \$1.00.

Girard, O. Po \$1: Anton Nagode \$1. (Poslat George Smrekar.) Sharon, Pa. Joseph Cvelbar 50c.

Fontana, Calif. Ant. Blasich \$2.20. po \$1: Anton Cuder, Valentijn Zajec in John Pečnik, skupaj \$5.20.

Library, Pa. Bernard Zupančič 50c. (Poslat Anton Zornik.)

Arma, Kans. Anton Shular \$1; po 50c: Anton Kovach (Franklin) in Chas. Vorina (Edison), skupaj \$2. (Poslat Anton Shular.)

Cleveland, O. Frank Turc \$1.00. (Poslat John Krebel.)

Blaine, O. Louis Androina 25c.

Barton, O. Joseph Skof 60c.

Chicago, Ill. Po \$1: Frank Barbé (Cleveland), Frank Vratarich (Lu- zerne, Pa.) in Edward Tomsich (Walsenburg), skupaj \$3.00. (Iz- čit Chas. Pogorelec.)

Chicago, Ill. Andrew Grum Jr., Detroit, \$10; Josephine Močnik, Cle- veland, \$2, skupaj \$12. (Iz- čit Fr. Zaitz.)

Skupaj \$52.90, prejšnji izkaz \$81.59, skupaj \$134.49.

Koncert Zarje

Cleveland, O. — Prihodnji koncert pesvkega zbora Zarje se bo vršil v nedeljo 28. februaria v SND na St. Clair Ave. Podrobnosti sledi.

CHICAGO, ILL.

Priredba v korist PROLETARCA

V NEDELJO 28. MARCA 1943

V DVORANI SNPJ, SO. LAWNDALE AVE.

Vstopnice v predprodaji 50c, pri blagajni 60c.

Joško Oven na tej priredbi oznani uspeh klubove akcije za ruski relif. — Prebitek priredbe same gre ves v tiskovni sklad Proletarca.

Sodelujte z nami pri razpečavanju vstopnic. Pomagajmo ne samo k zmagi zaveznikov, nego tudi k zmagi PRAVIČEN MIR: za otmitev SLOVENSKEGA in VSEH drug

• KRITIČNA MNENJA, Poročila in razprave •

KOMENTARJI

Kazimir Zakrajšek je poročal v slovenskih dnevnikih o izjavi Louis Adamiča, da američki Slovenci ne kupujejo več toliko vojnih bondov vse od kar se je izvedelo o Stimsonovem flirtanju z Otonom Habsburškim. To prerekanje se je baje dogodilo ob prilici slovenke deputacije k državnemu podtnajniku Wellesu. Ako in ČE je Adamič res izustil take besede, bi bilo mogoče ugotoviti le iz stenografičnega zapisknika. V tisti deputaciji so bili poleg njega Vincent Cainkar, Marie Prisland, Kazimir Zakrajšek, Joseph Zalar in Janko N. Rogelj. Adamič se po navadu za malo zdi, da se bi obregaval ob vsak obdolžitev, a lahko pa bi rekel več ostali odbor deputacije, kako in kaj. Na primer, tudi če bi Adamič res izjavil, da se je navdušenje med Slovenci za nakupovanje vojnih bondov ohladilo, bi to nic ne pomenilo, ker naši ljudje delajo v fabričih in v majnah, pa se jim održava 10 odstotkov za bonde ne glede koliko banketov priredi kak Oto, ali grof Sforza, ali kdorsébodi. Slovenci v Ameriki so delavci in plačujejo v želji, da se vojna konča ne samo proti Mussoliniju in Hitlerju, ne samo proti mikadu, nego z zmagom tudi proti našemu imperializmu in kapitalizmu. Ako je Adamič pri podtnajniku državnega oddelka tako govoril kakor poroča rev. Zakrajšek, je hotel le poučariti, da će se borimo za demokracijo, tedaj se vojujmo le zanj, ne pa na način, da se bi namesto prejšnjih uči naplezaše na telesa slovenska nove uči prav tako grde, kakor cne, ki se jih bi strlo pri mirnovni mizi.

Hrvatski kongres povzroča v svojih predpripravah veliko več prerekanja kakor pa ga je imel slovenski, ki se je vrnil lanskega decembra v Cleveland. Hrvati so bolj razboriti in pa tudi veliko več vzroka imajo za prepire, kakor pa mi, ki smo "nezgodovinski narod".

Profesionalnih patriotov je mnogo. Eni so v trbu, v katerem prednjači kongresnik Dies. Drugi v tistem, ki odklanjajo Rusiju, kakršneki zasluže v tej vojni. Tudi Dic jih ji zanikava. Torej dva nasprotina si tabora, a oba za izkorisčevalni sistem.

Kitajski smo obljubili, da se odpovedujemo ekstrateritorialnim pravicam v nji, s katerimi so jo velesile davile skozi do te vojne, posebno Anglija in druge evropske sile, ter Zedinjene države. Sedaj, ko smo

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET CLANOV (IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združeno državo (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrtek leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$8.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

Japonci so izgubili bitko za Guadalcanal in na Solomonskih otokih sploh. Na sliki so japonski vojni ujetniki, ki so bili poslani v tabor pod stražo ameriških čet.

Rev. Zakrajšek je njen član. In o Adamičevi izjavi je v slovenske dnevниke on poročal. Ali vidite, kako je vse to smeno? Ali ni imel pisek te kolone prav, ko je trdil, da je bila tudi ta deputacija prav tako neuspešna kakor na primer o na lansko, leto? Ce bo tako nadaljevano, je boljše, da jih ne bo. Čemu naj narod plačuje stroške za — polome! Ako je Adamič govoril kakor se ga sedaj obtožuje, čemu niso člani deputacije Kazimir Zakrajšek, Vincenc Cainkar, Marie Prisland, Jos. Zalar in Janko N. Rogelj kar takrat protestirali, namesto da bi moral to naložiti na zemljevid? Predsednik Roosevelt je USSR prienal in ji bil prijateljski, a v Beogradu pa so pravčili belogardisti, s pokojnim Aleksandrom, in pa s knezom Pavlom ter njegovo ženo Olgo na čelu. Čemu to sedaj pripovedovati? Zato, ker preveva v jugoslovanski vladni prav tako tendenčno kakor takrat, in zato tudi dvojna borba v Jugoslaviji.

Jose Luis Arrese, ki je tajnik fašistične stranke v Španiji (samo ta je dovoljena), je dne 9. feb. na seji ministrov in drugih španskih veljakov izjavil, da je glavni namen Španije v sedanji svetovni borbi poraziti komunizem kjerkoli. "To je naša dolžnost," je vzkliknil. O tem lahko nekoliko razmišljajo tisti, ki tako kričajo podarjajo demokracijo, a pozabljajo, da je Jose Luis Arrese mogočna osebnost v Španiji zato, ker so "demokracije" s svojo nevtralnostjo pomagale premagati demokratično špansko republiko.

V Chicagu se vsi župani kandidati (volitve bodo ta mesec in v aprilu) ponosačo z zaslomo in indorsiranji unij. En republikanski kandidat za župana se na primer ponosa, da ga podpira kar nad petdeset unijskih voditeljev (po našem, odbornikov). Ako bi ti "unijski" možje hoteli biti raje za svoje članstvo, bi se pobrigali, saj za rešitev transportnega sistema, namesto da se udinjavajo korupciji. Toda njen se pač ni treba voziti v "street karab" in busih, kakor se morajo delavci na delo in z dela. In edini, ki je v socialnih pričadevanjih v Chicagu kaj ponemil — profesor Paul Douglas, član mestnega sveta, je šel po vseh svojih izgubljenih bitkah prostovoljno v armado (bil je star 50 let) rajše kot da se bi osamljeno boril z rakettirji in korumpiranimi političnimi mašinami obeh strank. Zato, da je v Chicagu soc. stranka čisto omagala. Za aldermanom kandidira njen predsednik Maynard C. Krueger, in če kdo citateljev kaj more pomagati k njegovim izvolitvam, naj se te akcije nikar ne loti, KSKJ je delala s svojim sklepom najslabiši vzgled.

Louis Adamič je reklo, da će američki Slovenci v propagandi za osvoboditev Slovenije ne misljijo prispevati saj par sto tisočakov, tedaj naj se te akcije nikar ne loti, KSKJ je delala s svojim sklepom najslabiši vzgled.

Prijatelj tega lista piše, da ker je gl. odbor KSKJ sklenil priznavati v obrambo Slovenije ne samo vsoto tisoč dolarjev, in se to edino pod pogojem, če se izroči vsota JRZ Slovenko američkemu narodnemu

svetu, čemu se bi tudi s te strani ne postavilo sličnih zahtev. Na primer, jugoslovanska vlad je razpolaga z milijoni. Plače prejemajo celo ministri, ki niso ministri, in drugi begunči. Čemu ne bi oni vršili dolžnost braniti svojo deželo, namesto da ustavljamo svoja gibanja, vprašuje tisti dopisnik. Pravil, da naj bomo predvrzni tudi na tej strani in predložimo proti ljudem Petrove vlade še veliko bolj drzne zahteve, kot pa je zahteva KSKJ na premJRZ.

Ali veste? Namreč, ali se spominjate, da je bila jugoslovanska vlad skoro do zadnjega sovražna Sovjetski uniji in je nihotela priznati, kot da je sploh ni na zemljevidu? Predsednik Roosevelt je USSR prienal in ji bil prijateljski, a v Beogradu pa so pravčili belogardisti, s pokojnim Aleksandrom, in pa s knezom Pavlom ter njegovo ženo Olgo na čelu. Čemu to sedaj pripovedovati? Zato, ker preveva v jugoslovanski vladni prav tako tendenčno kakor takrat, in zato tudi dvojna borba v Jugoslaviji.

Jose Luis Arrese, ki je tajnik fašistične stranke v Španiji (samo ta je dovoljena), je dne 9. feb. na seji ministrov in drugih španskih veljakov izjavil, da je glavni namen Španije v sedanji svetovni borbi poraziti komunizem kjerkoli. "To je naša dolžnost," je vzkliknil. O tem lahko nekoliko razmišljajo tisti, ki tako kričajo podarjajo demokracijo, a pozabljajo, da je Jose Luis Arrese mogočna osebnost v Španiji zato, ker so "demokracije" s svojo nevtralnostjo pomagale premagati demokratično špansko republiko.

V Chicagu se vsi župani kandidati (volitve bodo ta mesec in v aprilu) ponosačo z zaslomo in indorsiranji unij. En republikanski kandidat za župana se na primer ponosa, da ga podpira kar nad petdeset unijskih voditeljev (po našem, odbornikov). Ako bi ti "unijski" možje hoteli biti raje za svoje članstvo, bi se pobrigali, saj za rešitev transportnega sistema, namesto da se udinjavajo korupciji. Toda njen se pač ni treba voziti v "street karab" in busih, kakor se morajo delavci na delo in z dela. In edini, ki je v socialnih pričadevanjih v Chicagu kaj ponemil — profesor Paul Douglas, član mestnega sveta, je šel po vseh svojih izgubljenih bitkah prostovoljno v armado (bil je star 50 let) rajše kot da se bi osamljeno boril z rakettirji in korumpiranimi političnimi mašinami obeh strank. Zato, da je v Chicagu soc. stranka čisto omagala. Za aldermanom kandidira njen predsednik Maynard C. Krueger, in če kdo citateljev kaj more pomagati k njegovim izvolitvam, naj se te akcije nikar ne loti, KSKJ je delala s svojim sklepom najslabiši vzgled.

Starci, ki hkrati zgube v vojni pet sinov, so redki. Ena ameriška družina je že kmalu

katerem je kralj kak poba, ne skušen v državnih poslih, pa ima vzliv temu četrt ali pol milijona plače na leto, ki je iztegnjena iz bednega ljudstva? Kekel sem četrt do pol milijona dolarjev, a v resnici prejema tudi milijon in več, kajti monarhistična kot fašistična kamarila je zelo draga stvar.

Trinajst ameriških kolonij, ki so bile pod kraljevino Velike Britanije, so se monarhizmu upre, proglašo so se za neodvisne, in tako smo dobili Zed. države Severne Amerike.

Kakšen razlog naj bi bil, da bi se tudi v Evropi ne mogli združiti?

Rezultat zadnje svetovne vojne je bilo društvo narodov. Ni pa bilo v tem društvu med vodilnimi državniki Anglije in Francije volje, da bi delali takrat za kaj drugega kakor nihove imperialistične namene. K temu so jim pomagali še razni intriganti, in pa vere ter razna šovinistična ljubosumja, da ni prišlo do sloga, glavna krivda pa seveda je v kapitalističnem ekonomskem sistemu.

Enaki vzroki, ki so ugonili mir po prejšnji vojni, delujejo sedaj, da tudi ko bo te vojne konec, ne bo lahko pridobiti zmagovalce za ustvari teakega miru, ki bi trajno ostal.

Prav isti interes, ki so nam zapasti zmago prejšnje vojne, so na delu, da store enako s se danjo.

Kadar hoče narod kje v boljše razmere in v svobodo, se mora upreti zatiralcem. Tako so storile ameriške kolonije. In posledica tistega upora je U. S. of A.

Osvojeno kolonije so si amisile novo zastavo, ki je bila res najnovješja pod soncem. Trinajst prvotnih dežel je na zastavi označenih s trinajstimi pasovi rdeče in bele barve, ozadje je plavo in na njemu pa 48 belih zvezd. Toliko namreč stejejo držav v federaciji U. S. of A.

Zvezde na tej zastavi so vse enako velike, neglede ali je pridružena država velika ali majhna, važna ali nevažna.

Zastave evropskih dežel, razen par izjem, pa so simboli preteklosti. Pomenijo tradicije, ki so že zakopane in nikoli več ne vstanje od mrtvih.

Narodi v Evropi se od ameriške unije lahko veliko učete, pred vsem, kako dobro je delati skupno. Evropa se bo redila, kadar se združi v svobodno federacijo po ameriškem zgledu.

Jezikovne razlike so morda ovira. Toda ali mar niso Zed. države mešanica ne samo raznih jezikov ter narodnosti, nego tudi plemen?

Torej če smo za trajen mir, da treba ne samo premagati osišče, nego Evropo in ostali svet reorganizirati. Tudi v Zedinjenih državah ni šlo gladko, predno so postale enota. In da so si enoto ohranile, so si morale v njo pomagati s civilno vojno. Vzelo je nad sto let, predno se je ameriška unija utrdila in sedaj je lahko vzglad vsem drugim, kako je mogoče federacijo dežel in narodov uspešno graditi.

Cemu sploh treba sistem, v

John Chemazar.

kom bosta London in Washington, namreč s katero strujo? "Hm, zašto tako pitanje?"

NEKAJ DROBIŽA

Chicago. — Zadnjič sem omenil, da je federacija evropskih dežel mogoča, in v dokaz sem navedel Švico. Tudi naše Zed. države so mogočen argument, kako dobro je, če se države združujejo, namesto da bi tiše druga druge in se oboroževale za medsebojnik univerzitve.

Cemu si niso vzel gotov malii evropski narodi Švico za vzgled? Priznam, da je bilo v nekaterih monarhističnih državah več svobode kot v tej ali drugi republiki, ki je bila republika le po imenu. A Švica se tak argument prav nič ne tiče.

V Švici izvolijo svojega predsednika in poslance, imajo poleg tega še kantonska (krajevna) zastopstva in tako zatrejo trije narodi složno skupaj.

Švica je dežela, v kateri se noben poba ne more uveljavljati za kakega pretendentja za kralja, in jih sploh tam ni, razen onih, ki prihajajo tja na počitnice. Kdor načeljuje republiko le po imenu. A Švica se tak argument prav nič ne tiče.

Naj tak fant ali dekle kaj ve ali ne, po monarhističnem pravu ima pravico prevzeti vladu, ko mu je dana prilika in tako ta stvar gre. Tak je monarhizem. Je slab v vsakem slučaju. In še tega ni treba prezreti, da so tilerji posledica tega nedemokratičnega, protljudskega sistema. Kapitalizem in monarhizem ne moreta biti demokracija. Tolerirata je le toliko, v kolikor jima ne more postati nevarna, pač pa v korist.

Cemu sploh treba sistem, v

Prva slovenska pralnica se priporoča rojakom v Chicagu, Ciceru in Berwynu.

Parkview Laundry Co.
FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika
Finja pustrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno
Telefon: CANAL 7172—7173

CHICAGO, ILL.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. MOHAWK 4707
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

FACING the FACTS

With PHILIP PEARL

Why does labor keep harping on the theme of more representation on all war agencies?

In the first place, because it hasn't received real representation.

In the second place, because without such representation the great army of American soldiers of production cannot give their best for victory.

It is a shameful fact that after these long months of war the Government has failed to give labor a voice in the conduct of even the civilian aspects of the war—with one notable exception.

That exception is the National Labor Board, which is composed of an equal number of management, public and labor representatives. On this important board labor has a voice in shaping policies and in making decisions.

Common sense dictates that labor should be given a similar opportunity to participate in the operation of the War Production Board, the Office of Price Administration, the Office of Civilian Defense and other war agencies whose decisions affect the lives and welfare of the workers.

Window Dressing Not Enough

These agencies claim they have accorded labor some form of representation. The claims are false. At the most, some labor official has been given a post where he has no authority and serves merely as window dressing. Or, as in the War Manpower Commission, a labor-management committee is formed and given only advisory powers. This sort of representation is a completely unsatisfactory dodge.

It seems to us that America can learn a great deal from the experience of Great Britain in the matter of labor representation. Here, our Government officials feel that real labor representation is necessary only on bodies dealing with labor disputes. There, labor is welcomed into the high councils of the Government, is acquainted fully with the facts about every major war problem, is given a voice in determining the solution of these problems and is charged with the responsibility of enforcing the policies arrived at among British workers.

That system has worked effectively in Great Britain. It has eliminated doubts and confusion. It has inspired confidence among the workers, who realize that their representatives have helped to make the decisions.

Furthermore, because they are fully informed and have become convinced of the necessity of certain forms of action, the leaders of labor in Great Britain are better able to persuade their members to make the sacrifices required of them from time to time.

Dangers Loom Ahead

Important decisions are approaching. America has reached the stage in this war where, more and more, we will be forced to depart from our normal way of doing things and resort to stinging war regulation by the Government.

No one wants this to happen. Everyone will be inconvenienced. A great many people will feel that they are being unnecessarily oppressed while others get off comparatively lightly.

Full labor representation of all war agencies can help to smooth out the enforcement of these new regulations, to obtain better compliance, to avoid bitterness and to maintain production and morale on the highest plane.

No one is going to like being told by the Government that he must stay on his present job at his present pay when better opportunities offer. No one is going to like being told by the Government how to spend his earnings. No one is going to relish various aspects of rationing, manpower controls, wage controls, and taxes, more taxes and more taxes.

But these things are almost certain to come. The form in which the regulations are issued, the flexibility with which they are drafted, the fairness with which they are administered and the hardships which they will create all constitute serious dangers unless those responsible have some practical knowledge of the dynamite which they are handling. Perhaps no one in the country is better equipped with practical experience in these respects and in closer touch with the persons affected than the representatives of organized labor. It would be wise for the Government to give them the opportunity to serve their country and its people in this way.

Hobbs Bill Dishonest; The House Should Bury It

LABOR hopes the House will bury the Hobbs bill, which the newspapers are gleefully declaring is aimed at "labor rackets." LABOR'S principal objection to the Hobbs bill is that it is not honest. Its object is not to remedy an evil, but to "smear" the American labor movement. It places trade unions and trade union leaders in the same category as "Al" Capone and other vile gangsters.

American labor has done nothing to merit such infamous treatment. Trade unions are as honestly conducted as chambers of commerce, bar associations or fraternal organizations. Labor leaders are as honest as members of Congress or any other group. If Mr. Hobbs questions that statement, we will welcome a more detailed comparison.

But Mr. Hobbs will say members of some trade unions are interfering with interstate commerce. We do not know of any union which is doing anything like that, but if Mr. Hobbs has information to sustain his charges, we would respectfully suggest that he submit it to the prosecuting officials in the state affected. He will find there are a score of laws to deal with such criminal acts.

If Mr. Hobbs is going on the theory that state officials are dishonest or refuse to enforce the law, he should have the courage to say so. For our part, we refuse to believe state officials have fallen to such low estate.

We repeat, the Hobbs bill is not aimed at an evil, but is designed to "smear" the American labor movement and is unworthy of serious consideration by members of the House.—Labor, Washington, D. C.

FPC CHAIRMAN CHARGES POWER TRUST HAS OPPENDED CAM- PAIGN AGAINST LABOR

ST. LOUIS.—Charges that the power trust has started a new campaign to destroy labor's rights and do away with publicly owned utilities were made by Chairman Leland Olds of the Federal Power Commission.

Spending enormous sums on newspaper and radio advertising, the power companies are disrupting national unity in a drive to return monopolies to the position they held prior to New Deal reforms, Olds said.

"These great economic powers," Olds asserted, "that opposed the TVA, the REA, the Bonneville administration and seek the disfranchisement of labor, see in the great war need for unity an opportunity to serve their private interests."

"They have blatantly reiterated

their program in thousands of newspapers and magazines. They offer 'private enterprise' by which they mean an end to the REA's and the TVA's and Wagner acts, and all other efforts by the people to control their economic lives and destinies.

"These interests are trying to sow the seeds of discord between agriculture and labor. This attempt is designed to undo the progress which both farmers and workers have made under the New Deal. It is based on the well known principle of divide and rule."

"Workers on the land and in the industrial centers must realize their interdependence if they are to create the united action which will not only win the war but also offer greater security and abundance to our people."

We are all excited by the love of praise, and the noblest are most influenced by glory.—Cicero.

THE MARCH OF LABOR

REFLECTIONS

By the Editor of the
Reading Labor Advocate

Fear of an economic clamp after the destructive waste of war, endangers humanity. Broach the subject to almost any worker, ask him what he thinks of his chances of being employed when—and, of course, if—this nation stops building and supplying a gigantic war machine, and he will shake a doubtful and worried head.

But the workers are not alone in their fears. Business men are bedeviling the possibilities of the post-war world with no greater confidence. Economists and sociologists are doubtfully submitting plans. Even administration spokesmen are offering the certainty of economic distress as one potent reason why everybody should accumulate a reserve of credit by putting every last possible cent in government savings.

Analyse that fear and it will be seen that what worries almost everyone is the possibilities of abundance. Look a little deeper and it implies that scarcely anybody really believes we are going to have a fundamentally different society after the war for the "four freedoms" is won.

Surely there will be more of everything we need when we stop sending our substance to the four corners of the world and when we stop wasting the labor of people who are now producing things that are not of any use at all, things that are made only to be blown to smithereens.

What, then, are we worrying about? Well, we're worrying because we know only one economic system and one society; we know only the class society of owners and profit-takers on the one hand and propertyless workers on the other.

And so abundance worries us.

Is that silly? Well, yes and no. It's foolish to be afraid or having too much—if we believe that the world is going to be truly free after the war is over. For true freedom means that the wealth of the world will belong to the people of the world; that less waste and greater surpluses are going to bring higher living standards, greater security and more leisure.

But people don't believe, deep down in their "hearts" or wherever belief originates, that things will be fundamentally different after the shooting stops. And on the basis of that belief worry is at least understandable. For the workers remember what happened to them when the ability of the profit economy to produce surpluses became so great that, here in America, the President of the United States was encouraged to announce that hard times would nevermore plague the people and that ears in family garages and chickens in cookpots would be the symbol of American life.

Few workers understand economics. But even the most ignorant know that they get their paltry portion of prosperity only when a scarcity of the things which they labor produces results in a demand for the services of workers. Understanding that they fear abundance, because abundance means that they are "freed" from their jobs.

In short, this British economist believes that the way to avoid a post-war depression is to avoid a post-war boom.

A post-war boom is inevitable under a free enterprise economy. In Britain to a great degree, and in the U. S. to an increasing extent, government is loading up the public with bonds and other forms of spending power that will be available after the war. In both countries rationing is creating an immense backlog of spending for consumer goods as soon as the armistice releases industries from the war effort.

These two factors, plus fuller employment and war-time incomes, create a spending power reservoir that will burst with the armistice unless it is subjected to drastic government regulation.

Good intentions and promises will not avert a post-war economic mess. Nothing less than economic planning on a world scale will avail against the menace of post-war economic chaos.

"It would be wildly optimistic," Crowther writes, "to believe that the alternation of boom and slump, which has been plaguing industrial society for at least a century and a half, has now suddenly been cured. There is likely to be some kind of

Looking Ahead

By LEN DE CAUX

Absence makes the heart grow fonder—but not absenteeism. This new and much cussed 'ism does not apply to absentee owners, it seems, but only to the sons and daughters of toil.

It's an 'ism' without any 'ists. No one believes in it or proudly calls himself an absenteeist. It's practiced but never preached.

Yet absenteeism is a serious drag on war production—as well as a stick used by anti-labor propagandists to belabor the working folks.

* * *

To be absent from a war job, when you should be working, is an obvious interference with all-out production to lick the Axis.

But absenteeism is not a disease that can be cured by yelling and making faces at labor, as some of our modern witchdoctors imagine.

Still less is it due to unions and 'high wages,' as they falsely claim.

It's business executives rather than workers who take a morning off for a game of golf, who suffer from too much night-life, or who "just can't get through the winter without a few weeks in Florida."

Workers too, like to celebrate once in awhile—just as do absentee coupon-clippers, or soldiers, or sailors, or even anti-labor propagandists.

And sometimes some of them lay off without a justifiable excuse, just as soldiers are sometimes AWOL.

But the organized workers particularly have a stronger sense of their war responsibilities than have most other Americans.

The unions work constantly to strengthen this sense of responsibility, to shame or discipline the irresponsible, and to cut down absenteeism to an absolute minimum.

But even if every worker were perfect, tireless and beyond reproach, absenteeism should still remain a serious problem. For its chief causes lies beyond the individual worker's control.

* * *

Government studies reveal that most absences from work are caused by sickness, accidents, housing shortages, transportation difficulties and other similar reasons.

Much sickness is caused by poor housing, overcrowding, lack of adequate eating facilities, as well as by the war strains of more intense work. And the sickness of children, under such conditions, is a frequent cause of absenteeism, particularly on the part of working mothers.

Housing shortages near war plants also mean that many workers have to travel long distances to their jobs. Hours spent standing in packed buses or street cars, increase fatigue; and poor tires, auto breakdowns, as well as inadequate public transportation, cause many absences from work.

Then too, when all adult members of a family are working, someone has to take time off for household shopping; and the services of doctors, dentists, etc., are often not available except during working hours.

Employers' business-as-usual practices and governmental failures to plan production properly are among the worst causes of absenteeism.

The workers' morale inevitably drops when they see stock of unused materials in their plants; when work is poorly organized leaving them time on their hands; or when they know the speedy completion of one job may mean a layoff until the company gets more materials or another order.

Another cause of absenteeism is the long hours worked by many skilled and key workers. Some of them are working seven days a week and are humanly bound to need more rest.

PROGRESS MUST NOT STOP

By supporting a bill to broaden and liberalize the Social Security Act, the American Federation of Labor has served notice that it means what it says when it declares that social progress must not stop, even though the nation is engaged in a great war.

The bill, introduced by Rep. Eliot of Massachusetts, will improve the social security program immensely and thereby strengthen the nation for the trials that lie ahead of it. The bill is a big step in advance, as anyone can see by reading its provisions.

In endorsing the bill, the American Federation of Labor takes direct issue with those reactionary persons and interests who believe that this is the first test in which scientists directed the machine knitting of fabrics and the manufacture of garments from cotton and rayon yarns of known history, and then followed the action careers of the garments to old age and the ragbag.

Following up on the harder wear on union suits worn by 26 girls in a Washington institution lasted through 44 half-week periods of wear, washing and mending, compared with 35 for rayon, in a scientific test by the textile specialists of the bureau of home economics who believe that this is the first test in which scientists directed the machine knitting of fabrics and the manufacture of garments from cotton and rayon yarns of known history, and then followed the action careers of the garments to old age and the ragbag.

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."

"For garments and service conditions similar to those used in this study," says a technical report on the tests, "two vests would be required annually on a girl's clothing budget if cotton were selected, and three if rayon. Boys would need approximately three and one-half cotton union suits or six rayon suits a year."